

Yhtenäiskoulun johtokunta
Sivistyslautakunta

§ 8
§ 23

11.03.2021
14.04.2021

Kuhmoisten kunnan lukiokoulutuksen opetussuunnitelma LOPS2021 Kuhmoinen

Johtok § 8

Valmistelija: yhtenäiskoulun rehtori puh. 040 561 8210

Opetushallitus on määrännyt 7.11.2019 Lukion opetussuunnitelman perusteista 2019 nuorten lukiokoulutusta varten. Lukiokoulutuksen järjestäjän tulee lukiolain 12 §:n mukaisesti hyväksyä näiden lukion opetussuunnitelman perusteiden mukainen opetussuunnitelma. Koulutuksen järjestäjän tulee noudattaa määräystä 1.8.2021 lukien. Näiden lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaan laadittu opetussuunnitelma otetaan käyttöön lukion aloittavilla opiskelijoilla 1.8.2021 lukien, ja käyttöönotto etenee vuosiluokka kerrallaan.

Lukiokoulutuksen laaja uudistushanke käynnistettiin vuonna 2017. Se sisältää lukiolain uusimisen ja lukion toiminnallisen uudistamisen, kuten myös lukiokoulutusta koskevan valtioneuvoston asetuksen ja ylioppilastutkinnon säädösten muuttamisen. Nämä lukion opetussuunnitelman perusteet perustuvat lukiolakiin (714/2018) ja valtioneuvoston asetukseen lukiokoulutuksesta (810/2018). Lukiouudistuksen tavoitteena on nostaa kansakunnan koulutustasoa, jotta Suomi menestyisi mahdollisimman hyvin tulevana vuosikymmeninä. Korkeakoulutettujen osuus 25–34-vuotiaiden ikäluokasta halutaan nostaa vuoteen 2030 mennessä 50 prosenttiin lain laatimishetken 41 prosentista. Tulevaisuudessa tarvitaan vahvaa asiantuntijaosaamista ja nykyistä enemmän korkeakoulutettua työvoimaa varsinkin kasvualoilla. Siksi uudistuksella halutaan lisätä lukiokoulutuksen vetovoimaa yleissivistävänä, korkeakouluihin jatko-opintokelpoisuuden antavana koulutusmuotona, vahvistaa koulutuksen laatua ja oppimistuloksia sekä sujuvoittaa siirtymistä toisen asteen opinnoista korkea-asteelle. Yksilöllisemmät ja joustavammat opintopolut, niiden vaatima ohjaus ja tuki, oppiainerajat ylittävät opinnot sekä korkeakoulu yhteistyö ovat keskeisiä keinoja tavoitteiden saavuttamiseksi.

Lukiokoulutus on edelleen kolmivuotinen koulutus, jota järjestetään erikseen nuorille ja aikuisille tarkoitettuina oppimäärinä. Oppimäärien ja niihin kuuluvien opintojen mitoituksen perusteena käytetään kurssien sijaan opintopisteitä: yksi entinen kurssi (esimerkiksi 38 x 45 minuutin tai 22,8 x 75 minuutin oppituntia) on laajuudeltaan kaksi opintopistettä, eli yhden opintopisteen laajuus on 19 x 45 minuutin oppituntia tai 11,4 x 75 minuutin oppituntia. Lukion oppimäärän laajuus on nuorille tarkoitettussa lukiokoulutuksessa vähintään 150 opintopistettä. Nuorten lukiokoulutuksessa lukion oppimäärän tulee sisältää vähintään 20 opintopistettä valtakunnallisia valinnaisia opintoja.

Lukiokoulutuksessa paitsi edistetään oppiaineiden tavoitteiden ja keskeisten sisältöjen hallintaa myös kehitetään laaja-alaista osaamista. Lukiokoulutuksen eheyttämiseksi lukion opetussuunnitelman perusteisiin on muotoiltu laaja-alaisen osaamisen osa-alueet, jotka muodostavat kaikkien oppiaineiden yhteiset tavoitteet: 1) hyvinvointiosaaminen, 2) vuorovaikutusosaaminen, 3) monitieteinen ja luova

osaaminen, 4) yhteiskunnallinen osaaminen, 5) eettisyys ja ympäristöosaaminen sekä 6) globaali- ja kulttuuriosaaminen. Laaja-alainen osaaminen auttaa suuntaamaan oppiaineissa opittuja tietoja ja taitoja käytännön elämään. Laaja-alainen osaaminen viittaa oppimisen ja osaamisen perustana oleviin kognitiivisiin taitoihin, metataitoihin sekä ominaisuuksiin, joita tarvitaan opiskelussa, työssä, harrastuksissa ja arjessa. Se luo myös edellytykset tiedoille ja taidoille, joiden avulla voidaan hallita muutosta digitalisoituvassa ja monimutkaistuvassa maailmassa.

Ehdyttämistä edistää myös opintojen uudenlainen rakenne. Pakolliset ja valtakunnalliset valinnaiset opinnot on jäsennelty lukion opetussuunnitelman perusteisiin 1–3 opintopisteen moduuleiksi, joista paikallisesti rakennetaan joko oppiaineiden omia tai yhteisiä opintojaksoja. Nämä entisten kurssien sijaan laadittavat opintojaksot voivat olla laajuudeltaan ja muodoltaan erilaisia. Opinnot arvioidaan opintojaksoittain. Mikäli opintojakso koostuu useasta oppiaineesta, arvosanat annetaan oppiaineittain.

Tavoitteena on edistää opiskelijoiden hyvinvointia ja tukea heitä opinnoissaan yhä paremmin. Lukioiden toimintakulttuurissa painotetaan vahvemmin opiskelijoiden osallisuutta, yhteistyötä, yhteisöllisyyttä ja monimuotoisuutta yksilölliset tarpeet samalla huomioon ottaen. Lisäksi lukio-opintojen opiskelijälähtöisyys ja opintojen henkilökohtaistaminen vahvistuvat, jolloin opiskelumotivaatio ja opintojen mielekkyys kasvavat.

Opiskelijalla on oikeus saada säännöllisesti tarpeidensa mukaista henkilökohtaista ja muuta opintoihin ja jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää ohjausta. Oppilaitoksesta pois siirtyvällä opiskelijalla on oikeus myös jatko-ohjaukseen. Sitä annetaan opiskelijoille, joiden opiskeluoikeus on päättymässä tai jotka ovat eroamassa oppilaitoksesta, sekä henkilöille, jotka lukiokoulutuksen oppimäärän suorittamisen jälkeen eivät ole saaneet jatko-opiskelupaikkaa. Opiskelijalla on oikeus jatko-ohjaukseen oppimäärän suorittamisvuotta seuraavan vuoden aikana. Opiskelijalla, jolla on oppimisvaikeuksien vuoksi vaikeuksia suoriutua opinnoistaan, on oikeus saada erityisopetusta ja muuta oppimisen tukea.

Lukiokoulutuksen järjestäjien yhteistyövelvoitteita vahvistetaan erityisesti lukioiden ja korkeakoulujen välisen yhteistyön osalta. Osa lukiokoulutuksen oppimäärän opinnoista on järjestettävä yhteistyössä yhden tai useamman korkeakoulun kanssa siten, että jokainen lukiolainen saa halutessaan mahdollisuuden saada kokemusta korkeakouluopiskelusta. Opetus on lisäksi järjestettävä niin, että opiskelijalla on mahdollisuus kehittää kansainvälistä osaamistaan sekä työelämä- ja yrittäjyysosaamistaan.

Laadukas koulutus, monipuoliset yhteydet ympäröivään maailmaan, yhteisöllinen ja osallistava toimintakulttuuri sekä hyvinvointia ja itsetuntemusta tukevat elämänhallinnan taidot vahvistavat lukiolaisen sydämen sivistystä. Tavoitteena on lukiolain mukaisesti tukea lukiolaisen kasvua hyväksi, tasapainoiseksi ja sivistyneeksi ihmiseksi sekä aktiiviseksi yhteiskunnan jäseneksi. Yksilön ja yhteiskunnan kannalta tärkeänä yhteisenä tavoitteena on klassisten

sivistysihanteiden toteuttaminen eli pyrkimys totuuteen, hyvyyteen ja kauneuteen.

Paikallista opetussuunnitelmaa laadittaessa tulee ottaa huomioon muiden oppilaitosten opetustarjonta sekä lukion toimintaympäristö, paikalliset osaamisvahvuudet ja erityisresurssit. Lukiopaikkakunnan tai -alueen luonto ja ympäristö, historia, kieliolosuhteet sekä elinkeino- ja kulttuurielämä tuovat opetussuunnitelmaan paikallisuutta. Käytännön yhteistyö eri alojen asiantuntijoiden kanssa lisää opiskelun elämänläheisyyttä ja syvällisyyttä. Opetussuunnitelmaa laadittaessa myös ajankohtaistetaan lukion opetussuunnitelman perusteissa määrättyjä asioita.

Koulutuksen järjestäjä päättää, miten paikallinen opetussuunnitelma laaditaan lukion opetussuunnitelman perusteiden pohjalta. Paikallinen opetussuunnitelma laaditaan yhteistyössä lukion henkilöstön, opiskelijoiden, opiskelijoiden huoltajien sekä säännösten edellyttämiltä osin lisäksi kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä hoitavien viranomaisten kanssa. Yhteistyötä opetussuunnitelman laatimisessa voidaan tehdä myös muiden koulutuksen järjestäjien ja eri sidosryhmien kanssa. Kaikilla opiskelijoiden huoltajilla tulee olla mahdollisuus tutustua opetussuunnitelmaan. Ennen opetussuunnitelman hyväksymistä koulutuksen järjestäjän tulee kuulla lukion opiskelijakuntaa ja henkilöstöä sekä varata lukion kaikille opiskelijoille mahdollisuus ilmaista mielipiteensä siitä. Yhteistyöllä eri tahojen kanssa pyritään varmistamaan lukiokoulutuksen korkeatasoisuus, yhteiskunnallinen merkittävyys sekä koko yhteisön sitoutuminen yhdessä määriteltyihin tavoitteisiin ja toimintatapoihin.

Kuhmoisten kunnan lukiokoulutuksen opetussuunnitelmaa yhtenäiskoulun henkilöstö on valmistellut yhteistyössä Pälkäneen lukion kanssa. Koronapandemia on hankaloittanut jossain määrin opetussuunnitelmatyön toteuttamista. Lukujen 1—6 osalta yhteistyö on ollut vahvempaa, minkä jälkeen kumpikin opetuksen järjestäjä on muokannut lukujen sisältöä paikkakuntaakohtaisesti. Oppiaineiden ja liitteiden osalta työskentely on tapahtunut pääosin kummassakin lukiossa erikseen. Henkilöstö on osallistunut opetussuunnitelman laatimiseen, arviointiin ja kehittämiseen mm. itsenäisesti ja erilaisissa tiimeissä työskennellen sekä opettajien vesopäivänä ja suunnitteluiltapäivinä. Kirjaukset on tehty Opetushallituksen ePerusteiden sähköisellä LOPS-työkalulla. Opiskelijoiden ja huoltajien näkemyksiä on kuultu ja hyödynnetty kommentointimahdollisuuden avulla. Paikallisen opetussuunnitelman työversio on ollut Pedanet-alustalla julkisesti kommentoitavana. Pälkäneen kanssa tehdyn yhteistyön lisäksi sivistystoimenjohtaja ja yhtenäiskoulun rehtori ovat osallistuneet Jämsän sivistystoimen opetussuunnitelmatyötä koordinoivaan ja ohjaavaan ohjausryhmään ja opinto-ohjaaja on osallistunut Jämsän opinto-ohjaajien ryhmään, jossa myös on käsitelty opetussuunnitelman uudistamiseen liittyviä asioita.

Opetussuunnitelmaan LOPS2021 Kuhmoinen voi tutustua osoitteessa:

<https://peda.net/kuhmoinen/yhtenaiskoulu/lukiokoulutus/oppiaineet2/lops2021-kuhmoinen-t-yoversio>

Yhtenäiskoulun rehtori esittelee paikallista opetussuunnitelmaa kokouksessa.

Hallintosäännön 6 luvun 4 §:n mukaan yhtenäiskoulun johtokunta osallistuu sivistyslautakunnassa käsiteltävien koulua koskevien asioiden valmisteluun tekemällä esityksiä ja aloitteita, antamalla lausuntoja ja toimimalla tarvittaessa kokouksessa asiantuntijana.

Rehtorin esitys: Yhtenäiskoulun johtokunta keskustelee paikallisesta opetussuunnitelmasta ja esittää sivistyslautakunnalle opetussuunnitelman hyväksymistä käyttöön otettavaksi 1.8.2021 alkaen.

Päätös: Johtokunta esittää sivistyslautakunnalle paikallisen opetussuunnitelman hyväksymistä käyttöön otettavaksi 1.8.2021 alkaen.

Sivltk § 23

Valmistelija: vs. sivistystoimenjohtaja, puh. 040 182 2402

Kuhmoisten yhtenäiskoulun lukion opetussuunnitelmaan 2021 on nähtävillä yhtenäiskoulun pedanet-sivulla em. linkin kautta. Keskeisimpiä muutoksia lukion uudessa opetussuunnitelmassa ovat

- Opintoihin sisällytetään laaja-alaisen eli oppiainerajat ylittävän osaamisen kokonaisuus, joka koostuu kuudesta eri osa-alueesta
- Opiskelijoilla on jatkossa oikeus entistä kattavampaan ja pitkäkestoisempaan opinto-ohjaukseen sekä erityiseen tukeen tarvittaessa
- Valtakunnalliset opinnot jäsennetään moduuleiksi, joista rakennetaan paikallisesti opintojaksoja
- Opintopisteinä määriteltävät opintojaksot voivat olla eri laajuisia ja eri oppiaineiden yhteisiä
- Nuorten lukiokoulutuksessa opiskellaan vähintään 150 opintopistettä nykyisen 75 kurssin sijaan
- Lukiossa painotetaan entistä enemmän yhteyksiä ympäröivään maailmaan: korkeakouluopintoihin, kansainvälisyyteen sekä työelämä- ja yrittäjyysyhteistyöhön.

Opetussuunnitelman liitteinä ovat ohjaussuunnitelma, yhdenvertaisuussuunnitelma, opintojen hyväksilukusuunnitelma sekä suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytoivoista koskevat 1.8.2021 alkaen myös lukion opinnot aiemmin aloitaneita opiskelijoita.

Sivistystoimenjohtajan ehdotus: Sivistyslautakunta päättää hyväksyä paikallisen lukiokoulutuksen opetussuunnitelman käyttöön otettavaksi Kuhmoisten kunnassa 1.8.2021 alkaen.

Päätös: Hyväksyttiin ehdotuksen mukaan.